

Söndag: REPORTAGE

SÅ KAN VI VÄNDA TRENDEN

Årets höst är den varmaste på flera hundra år. Regnet öser ned vecka efter vecka. Havet slår värmerekord. Det blåser mer än på länge. Något är i olag med vädret. Allt fler forskare är säkra på, att den mänskligt orsakade delen av växthuseffekten är anledningen.

Men utvecklingen kan hejdas, om bara de som sitter vid makten vill. Här visar GP, vad vi vanliga människor och samhället kan göra. På nästa uppslag tar vi er med till en liten dansk kommun som tagit ett stort steg i rätt riktning.

2003 släppte Sveriges hushåll ut 27 miljoner ton koldioxid
Så här fördelades det Källa:SCB

Godis/läsk	2%
Kollektivresor	2%
Övriga resor Järnväg, båt, flyg	4%
Övrigt : tjänster kläder prylar tv nöjen m m	18%

Livsmedel 13%

Egna fordon 31%
Familjebilen står för den största delen av utsläppen.

Bostadsenergi 24%

Bostad 6%
Byggmaterial
reparationer
underhåll

Jordens medeltemperatur

Ny teknik, mer kunskap och smartare val kan ta ner koldioxidutsläppet från hushållen med minst 20%.

ÅR 2020

30 % mindre koldioxid

- Miljövänlig, bensinsnålare bil
- Lugnare körsätt
- Inget onödigt bilkörande

35 % mindre koldioxid

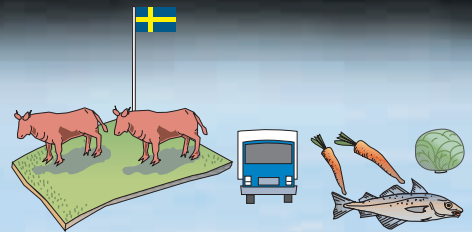
- Fjärrvärme, värmepump, frånlufts- värmväxlare, pellets, solfångare och bättre isolering

40% mindre koldioxidutsläpp...

Ät mer grönsaker och mindre rött, kött. Undvik produkter som har kort hållbarhet och som kommer med flyg långt bortifrån.

Bild: BODIL BERGOVIST

Förhöjd växthuseffekt
Jordens medeltemperatur, har ökat med 0,5°C sedan 1950 och är nu +14,5°. Om inte halten av växthusgaser i atmosfären sänks, kan temperaturen stiga flera grader till 2100.

GLOBALNIVÅ

Snålare bilar

I dag finns 0,5 miljarder personbilar på jorden. År 2050 är de troligen 2 miljarder. Om vi kör lättare och bensinsnålare bilar, 0,4 l i stället för 0,8l/mil, släpper vi ut **4 miljarder ton** mindre koldioxid om året.

Snålare byggnader

Det är inte särskilt svårt att minska energiåtgången för uppvärmning. Hus kan byggas med så god isolering, att de inte ens i nordiskt klimat behöver några annan värme än den från hushållsmaskiner och de människor som bor i husen. Mer energi används i dag för kylning av bostäder i varma trakter än för uppvärmning i kalla. God isolering och el från solceller kan göra luftkonditioneringsanläggningarna mindre klimatstörande.

Besparing

4 miljarder ton

4 miljarder ton

INDIVIDNIVÅ

I Göteborg bor Mats Svensson och Martina Lindström med barnen Olivia och Alice. De funderar kring hur de belastar miljön och vad de kan förbättra. På Chalmers forskar Fredrik Hedenus om användningen av jordens resurser. Han går igenom vad som kan göras globalt.

Mats och Martinas barn Olivia, 9, och Alice, 6 år, har nära till skola och fritids. bland går de, ibland får de åka med sin mamma. Martina och Mats åker i var sin bil till jobbet. Hennes resa tar 15 minuter, hans något längre. Bilresorna är familjens dåliga samvete. – Vi skulle åka kollektivt, om det fanns busslinjer som passade. Men som det nu är trefaldigas restiderna av alla byten. Vi kan maximalt klara en fördubbling. Matinköp, släktbesök och färder till barnens fritidssysslor sker mest med bil. Familjen reser en hel del på sin semester. Oftast med bil. Uppvärmningen av huset är familjens bästa miljösats. Oljepannan har bytts mot fjärrvärme. Det besparar miljön flera ton koldioxid om året. När maskiner och apparater ska förnyas blir det miljövänliga sådana. – Lösningarna på klimatproblemen ligger i förändringar av människans livsstil och av energianvändningen, säger Hedenus. Elproduktion är den största källan till koldioxidutsläpp, följd av transporter. Inom transportsektorn står vägtransporterna för de största utsläppen. – Räknat per kilometer är flyget värst. Allra sämst är korta flygningar, enligt Fredrik Hedenus. Mycket el kan sparas, om användningen effektiviseras i i-länderna och i vissa u-länder. Elproduktion kan till en del ske med förnyelsebar energi – sol, vind, vatten och biomassa. För vägtrafiken finns flera alternativa bränslen från måttligt miljöstörande till helt ofarliga. Flyget har inga alternativ men om utsläppen av koldioxid från elproduktion och vägtransporter minskar, kan miljön tåla flygets utsläpp. Transporter med fartyg och järnväg stör minst.

Jordens yta är 51 miljarder hektar
1 hektar = 100 x 100 meter

Så här fördelas hav och land

Hav 36 miljarder hektar (70,6% av jordytan)

